

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยที่กรมวิชาการเขียนขึ้น ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามส่งให้กลุ่มตัวอย่างอันได้แก่ ผู้บริหารนอกสถานศึกษา ผู้บริหารในสถานศึกษา และครูผู้สอน มาส่งความคิดเห็นที่มีต่อแผนการสอน รายละเอียดของลำดับขั้นและวิธีการวิจัยมีดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของครูและผู้บริหารโรงเรียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับ ความรู้ ความเข้าใจ ในรายละเอียดของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อการเรียน และการวัดผลของแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาปัญหาของการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของครูโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ผู้บริหารนอกสถานศึกษา ผู้บริหารในสถานศึกษา และครูผู้สอน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งหมดมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ผู้บริหารนอกสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ผู้อำนวยการหน่วยศึกษานิเทศก์ หัวหน้ากองโรงเรียน หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์สำนักงานการศึกษา
2. ผู้บริหารในสถานศึกษา ได้แก่ ครูใหญ่หรือผู้อำนวยการ ผู้ช่วยครูใหญ่หรือผู้ช่วยผู้อำนวยการ
3. ครูผู้สอน ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติหน้าที่การสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งที่สอนมาแล้วหรือผู้ที่กำลังเริ่มสอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

การเลือกตัวอย่างประชากร

1. ผู้บริหารนอกสถานศึกษา กำหนดจะสอบถาม ผู้บริหารการศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่เกี่ยวข้องของทุกคน (100 เปอร์เซ็นต์) รวมจำนวนทั้งสิ้น 50 คน
 2. ผู้บริหารในสถานศึกษา คัดตัวแทนกลุ่มด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ร้อยละ 50 ของโรงเรียนที่อยู่ใน 24 เขต และโรงเรียนที่อยู่ในความควบคุมดูแลของกองโรงเรียน สำนักงานการศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 258 คน
 3. ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คัดตัวแทนกลุ่มด้วยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ร้อยละ 50 ของโรงเรียนที่อยู่ใน 24 เขต และโรงเรียนที่อยู่ในความควบคุมดูแลของกองโรงเรียน สำนักงานการศึกษา รวมจำนวนทั้งสิ้น 500 คน
- รวมกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น 808 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามสร้าง

ขึ้นเป็น 3 ลักษณะคือ แบบตรวจสอบ (Check List) แบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) และแบบปลายเปิด (Open-Ended) แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ชุดคือ สำหรับผู้บริหารและครูผู้สอน มี 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 และ 2 เป็นแบบสอบถามชนิดเดียวกัน ส่วนตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเฉพาะครู ให้ตอบเรื่องปัญหาการใช้แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ก็มีรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบ (Check List) และแบบเติมค่า

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในรายละเอียดของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน และการวัดผลของแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบสอบถามในแต่ละข้อ ถามความคิดเห็นถึง 3 เรื่อง โดยให้ระดับคะแนนตามลำดับดังนี้

1. หมวดจุดประสงค์ สอบถามด้านใช้ภาษาเข้าใจง่าย นักเรียนสามารถปฏิบัติได้ และเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

มาก	ให้ระดับคะแนน 4
ปานกลาง	ให้ระดับคะแนน 3
น้อย	ให้ระดับคะแนน 2
ไม่เข้าใจ ปฏิบัติไม่ได้ และไม่เป็นประโยชน์	ให้ระดับคะแนน 1

2. หมวดเนื้อหา สอบถามด้านความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชา เหมาะสมกับวัยและระดับของผู้เรียน และเป็นประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

มาก	ให้ระดับคะแนน 4
ปานกลาง	ให้ระดับคะแนน 3

น้อย ให้อะดับคะแนน 2

น้อยที่สุด ไม่เหมาะสมและไม่เป็นประโยชน์ ให้อะดับคะแนน 1

3. หมวดกิจกรรมการเรียนการสอน สอบถามท่านเขียนไว้ชัดเจน ครูสามารถปฏิบัติได้ และนักเรียนสามารถปฏิบัติได้

มาก ให้อะดับคะแนน 4

ปานกลาง ให้อะดับคะแนน 3

น้อย ให้อะดับคะแนน 2

ไม่ชัดเจนและปฏิบัติไม่ได้ ให้อะดับคะแนน 1

4. หมวดสื่อการเรียน สอบถามท่าน ถึงคุณความสนใจของผู้เรียน โรงเรียนสามารถจัดหาได้ และครูสามารถนำไปใช้สอนได้

มาก ให้อะดับคะแนน 4

ปานกลาง ให้อะดับคะแนน 3

น้อย ให้อะดับคะแนน 2

ไม่ดึงดูดความสนใจ จัดหาไม่ได้และใช้ไม่เป็น ให้อะดับคะแนน 1

5. หมวดวัสดุ สอบถามท่าน วัสดุตามจุดประสงค์ ครูสามารถปฏิบัติได้ และความจำเป็นต่อลักษณะของแต่ละวิชา

มาก ให้อะดับคะแนน 4

ปานกลาง ให้อะดับคะแนน 3

น้อย ให้อะดับคะแนน 2

วัสดุไม่ได้ ปฏิบัติไม่ได้และไม่จำเป็น ให้อะดับคะแนน 1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปัญหาของครูเกี่ยวกับการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) แบบปลายเปิด (Open-Ended) และแบบตรวจสอบ (Check List) โดยให้หน้าหนักคะแนนดังนี้

ปัญหามากที่สุด	ให้ระดับคะแนน	5
ปัญหามาก	ให้ระดับคะแนน	4
ปัญหาปานกลาง	ให้ระดับคะแนน	3
ปัญหาน้อย	ให้ระดับคะแนน	2
ปัญหาน้อยที่สุด	ให้ระดับคะแนน	1

การสร้างแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตร แผนการสอน คู่มือปฏิบัติการกรมสร้างนิสัย รายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรของกรมวิชาการ และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ วิทยานิพนธ์นิตยภัตวิทยาโทที่ศึกษาการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ซึ่งผู้วิจัยได้นำหัวข้อของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนและการวัดผลของแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และคู่มือปฏิบัติการกรมสร้างนิสัย มาสร้างเป็นข้อความ ทั้ง 5 หมวดนี้จะสอดคล้องต่อเนื่องกัน โดยหัวข้อที่หยิบยกมาเป็นข้อความให้กลุ่มจุดประสงค์เฉพาะทั่วไปของแต่ละวิชา ซึ่งได้แก่ จริยศึกษา ศิลปะศึกษา กนตรี-นาฏศิลป์ พลศึกษา และกิจกรรมสร้างนิสัย ส่วนแบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัญหาของครูในการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากข้อมูลที่เป็นข้อวิจารณ์และข้อเสนอแนะซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ นักวิชาการศึกษาศูนย์พัฒนาหลักสูตร รวมทั้งการศึกษารายงานการติดตามผลการใช้หลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 ของสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และรายงานการติดตามผลการ
ใช้หลักสูตรในโรงเรียนทดลองของกรมวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยได้ประสบมา

จากนั้นผู้วิจัยจึงนำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วให้นักวิชาการศึกษามหาจุฬาลงกรณ์
ศูนย์พัฒนาหลักสูตร และอาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย พิจารณาตรวจสอบความถูกต้องของ
หลักวิชาเป็นครั้งสุดท้าย หลังจากนั้นจึงนำไปทดลองใช้เพื่อจะได้นำผลมาปรับปรุงแก้ไข

การทดลองแบบสอบถาม

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับผู้บริหารในสถานศึกษา ซึ่งได้แก่ ผู้อำนวยการ
ครูผู้สอนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในโรงเรียนวัดธาตุทอง และศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา
เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนแล้ว ผู้วิจัยจึงนำข้อมูลมาแจกแจงนับหาความถี่ และคำนวณหาค่า
ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้บริหารและครูผู้สอน .97 และ .98
ตามลำดับ

การสร้างแบบสอบถามฉบับจริง

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ตอบแบบสอบถามฉบับทดลอง และผู้เชี่ยวชาญ
มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม จากนั้นนำไปให้อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัยตรวจสอบ และแก้ไข
ในลำดับสุดท้าย ซึ่งแบบสอบถามฉบับจริงมีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check List)
และแบบเติมคำ (Open-ended)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของครูและผู้บริหาร เกี่ยวกับความรู้ความ
เข้าใจในรายละเอียดของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน
และการวัดผลของแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตร

ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบออกเป็น 5 หมวด ได้แก่ จุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน และการวัดผล

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาของครูเกี่ยวกับการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) แบบปลายเปิด (Open Ended) และแบบตรวจสอบ (Check List)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจาก อาจารย์สวัสดิ์ จงกล ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา ขอความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อขอให้สำนักงานการศึกษา ทำหนังสือส่งไปยังข้าราชการในสังกัดกรุงเทพมหานครช่วยกรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งด้วย ซึ่งส่วนหนึ่งผู้วิจัยได้ใช้บริการทางไปรษณีย์ โดยขอให้ครูใหญ่ หรือผู้อำนวยการในแต่ละโรงเรียนช่วยแจกและนำส่งแบบสอบถามคืนแก่ผู้วิจัย อีกส่วนหนึ่งผู้วิจัยนำไปส่งหละรับคืนด้วยตนเอง โดยมีศึกษานิเทศก์ สำนักงานศึกษา เป็นผู้ประสานงาน

แบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมด 808 ฉบับ ได้รับกลับคืน 708 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.62 ดังปรากฏในตารางที่ 1

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1
แสดงจำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน

กลุ่มตัวอย่างประชากร	จำนวนที่ส่ง	จำนวนที่รับคืน	ร้อยละ
ผู้บริหารนอกสถานศึกษา	50	38	76
ผู้บริหารในสถานศึกษา	258	220	85
ครูผู้สอน	500	450	90
รวม	808	708	87.62

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาแจกแจงความถี่ ใ้หน้าหนักคะแนนและนำไปวิเคราะห์ โดยใช้สถิติดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าร้อยละ (Percent).

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับ ความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของจุดประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียน และการวัดผลของแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.E.) ซึ่งเป็นแบบ One-way analysis

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูและผู้บริหารเกี่ยวกับ การใช้แผนการสอน กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยใช้ค่า $t(t\text{-test})$ และค่า $F(F\text{-test})$ ซึ่งเป็นแบบ One-way analysis of variance

ตอนที่ 4 แยกออกเป็น 2 ส่วนคือ

ส่วนที่ 1 ปัญหาของครูเกี่ยวกับการใช้แผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 โดยใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่งแบบสอบถาม (S.D.)

ส่วนที่ 2 ปัญหาที่ครูผู้สอนประสบปัญหามากที่สุดในการสอนแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามปลายเปิด โดยใช้วิธีหาค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 5 วิธีวัดผลที่ครูผู้สอนใช้กับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามแผนการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย โดยใช้วิธีหาค่าความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้วิธีการทางสถิติดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percent)
2. หาค่ามัธยิมเลขคณิต (\bar{x}) จากสูตร

$$\bar{x} = \frac{\sum fx}{N}$$

\bar{X} = ค่ามัธยฐานเลขคณิต

$\sum fX$ = ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูล¹

3. หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากสูตร

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fX^2}{N} - \left(\frac{\sum fX}{N}\right)^2}$$

S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

fX = ผลรวมของคะแนนดิบทั้งหมด

N = จำนวนผู้ให้ข้อมูล²

4. หาค่า t - test³

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{N_1} + \frac{s_2^2}{N_2}}}$$

¹ ประคอง กรวรรณสุต, สถิติศาสตร์ประยุกต์สำหรับครู (กรุงเทพมหานคร : ไทวัฒนาพานิช, 2517), หน้า 40.

² เรื่องเดียวกัน, หน้า 50.

³ George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychological and Education (New York : McGraw-Hill Book Company, 1966), p. 62.

- t = แทนค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t-distribution
- $\bar{X}_1, \bar{X}_2, \bar{X}_3$ = แทนคะแนนเฉลี่ยของผู้บริหารนอกสถานศึกษา ผู้บริหารในสถานศึกษา และครูผู้สอน ตามลำดับ
- s_1^2, s_2^2, s_3^2 = แทนค่าความแปรปรวนของผู้บริหารนอกสถานศึกษา ผู้บริหารในสถานศึกษา และครูผู้สอน ตามลำดับ
- N_1, N_2, N_3 = แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในกลุ่มผู้บริหารนอกสถานศึกษา ผู้บริหารในสถานศึกษา และครูผู้สอน ตามลำดับ

5. วิเคราะห์ความแปรปรวน (F-test) จากสูตร

Source of Variation	SS	df	MS	F
ระหว่างกลุ่ม (B) (Treatment)	(B)-(X)	k-1	$SS_{\text{treatment}}/k-1$	$\frac{MS_{\text{treatment}}}{MS_{\text{Error}}}$
ภายในกลุ่ม (BS) (Error)	(BS)-(B)	N-k	$SS_{\text{Error}}/n-k$	
รวมทั้งหมด (Total)				

$BS = \sum_{i=1}^N X_i^2$ แทนผลรวมทั้งหมดของค่าคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

$$X = \frac{\sum_{i=1}^N X_i^2}{N}$$

$$\left(\sum_{i=1}^N X_i \right)^2$$

แทนผลรวมของทั้งหมดของค่าคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

N แทนจำนวนข้อมูลทั้งหมด

$$B = \sum_{j=1}^k \frac{\sum_{i=1}^{n_j} X_i^2}{n_j}$$

$$\sum_{i=1}^{n_j} X_i^2$$

แทนผลรวมทั้งหมดของค่าคะแนนแต่ละกลุ่มยกกำลังสอง

n_j แทนจำนวนข้อมูลของแต่ละกลุ่ม

j แทนกลุ่มที่ j ของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

k แทนจำนวนกลุ่มของกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการเปรียบเทียบ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย